

Röstlängder och röstkort – allmänna bestämmelser

Allmänna bestämmelser om röstlängden finns i 33 kap. 3 § och i 38 kap. 37, 38, 41 och 41 a §§ kyrkoordningen.

Allmänna bestämmelser om röstkort finns i 38 kap. 38–40 §§ kyrkoordningen.

Bestämmelser om överklagande av avslag på beslut om begäran av rättelse i röstlängd finns i 38 kap. 90–92 §§ kyrkoordningen.

I detta kapitel behandlas i första hand hanteringen av röstlängder och röstkort i förberedelsearbetet inför valet. En närmare genomgång av hur röstlängderna och röstkortet används i samband med röstningen görs i kapitlen 10–12.

7.1 RÖSTLÄNGDER

7.1.1

Allmänt om röstlängdens funktion

Röstlängderna skall omfatta alla röstberättigade men de utgör också grunden för att pröva om någon har rösträtt. (Bestämmelserna om rösträtt redovisas i avsnitt 3.1.) För att någon skall få rösta i vallokalen och för att förhandsröster slutligt skall tas emot vid sammanräkningen måste väljaren finnas med i röstlängden. Röstlängden skall finnas i vallokalen på valdagen när röstningen äger rum.

7.1.2

Röstlängdens innehåll

En röstlängd upprättas för varje valdistrikt. Kyrkostyrelsen har ansvaret för att upprätta röstlängder. En röstlängd skall omfatta alla röstberättigade personer i valdistriktet. Följande uppgifter finns i röstlängden för var och en som har rösträtt:

- * ett ordningsnummer i röstlängden
- * personnummer
- * fullständigt namn enligt folkbokföringen
- * vilka val rösträtten gäller, med plats att markera när en väljare avgivit sin röst

Av *bilaga 9 a* framgår närmare hur röstlängden är utformad.

Om det finns fler än 3 000 röstberättigade i ett valdistrikt och röstlängden som helhet alltså omfattar mer än 3 000 röstberättigade delas den i flera delar. Varje del omfattar som mest 3 000

röstberättigade. Det innebär en minskning i förhållande till 2001 års val då en del kunde omfatta maximalt 5 000 väljare.

7.1.3

Underlag för röstlängder – rapportering från den lokala kyrkobokföringen m.m.

Uppgifterna i det centrala tillhörighetsregistret 30 dagar före valdagen ligger till grund för röstlängderna. Uppgifterna om kyrkotillhörighet i detta register är beroende av de uppgifter som registreras lokalt i kyrkobokföringen. Dessa uppgifter kombineras med personuppgifter som hämtas från folkbokföringen. Det är av stor betydelse att alla ändringar beträffande kyrkotillhörigheten finns registrerade så att det finns korrekta och vid det tillfället aktuella uppgifter när röstlängden skall upprättas 30 dagar före valdagen.

Som underlag för att kunna ta fram röstlängder krävs också uppgifter om en församlings eventuella uppdelning i flera valdistrikt (se avsnitt 2.4) och om vilka beslutande organ som skall väljas (se avsnitt 2.1).

7.1.4

Röstlängdens hantering före röstningen

Röstlängden föreligger i tryckt form c:a en vecka före valdagen. När röstlängden först upprättas på grundval av uppgifterna i kyrkotillhörighetsregistret 30 dagar före valdagen finns den endast i elektronisk form. Den utgör då ett underlag för att ta fram och trycka röstkort.

Röstlängderna skickas till valnämnderna c:a en vecka innan valet äger rum. Röstlängderna kan skickas ut först när tiden för att begära rättelser i röstlängden har gått ut och de rättelser som skall göras har förts in, se avsnitt 7.1.5. Där framgår att tiden för att begära rättelser sträcker sig fram till tisdagen andra veckan före valdagen.

När röstlängden har kommit till valnämnden har nämnden ansvaret för att den finns i vallokalen på valdagen.

7.1.5

Rättelser i röstlängden

Genom röstkorten får den enskilda väljaren reda på vilka uppgifter som finns i röstlängden. Den

som anser att det finns en felaktig uppgift om henne eller honom på röstkortet och därmed även i röstlängden kan begära en rättelse. Det samma gäller den som inte finns med i röstlängden men anser att han eller hon skall vara med. Att någon inte finns upptagen i röstlängden visar sig i praktiken genom att det inte kommer något röstkort.

Det kan naturligtvis finnas andra anledningar till att någon inte har fått ett röstkort än att han eller hon inte är upptagen i röstlängden. Det kan t.ex. tänkas uppstå något fel vid distributionen av röstkort. Möjligheten att i sådant fall få ett dupletteröstkort redovisas nedan i avsnitt 7.2.3.

Begäran om rättelse i röstlängden skall göras skriftligt hos Kyrkostyrelsen. Det innebär att en egenhändigt undertecknad skrivelse skall inges till Kyrkostyrelsen. Händelser senare än 30 dagar före valdagen kan inte ligga till grund för en rättelse i röstlängden. Den som t.ex. har inträtt i Svenska kyrkan senare än 30 dagar före valet kan alltså inte tas upp i röstlängden. En sådan person har inte rösträtt även om han eller hon är valbar. Begäran om rättelse i röstlängden skall ha inkommit till Kyrkostyrelsen senast på tisdagen andra veckan före valdagen, alltså tolv dagar före valdagen.

Om Kyrkostyrelsen beslutar att inte införa en person i röstlängden trots att hon eller han begär det så kan beslutet överklagas hos Svenska kyrkans valprovsningsnämnd. Tidigare gällde att ett sådant överklagande kunde göras först i samband med att valet var genomfört och kunde överklagas. På denna punkt har det gjorts en ändring. En skrivelse med överklagande av ett beslut om att inte rätta röstlängden skall ha inkommit till Kyrkostyrelsen senast tisdagen i veckan före valet. Den vidarebefordras genast till Valprovsningsnämnden som har att avgöra ärendet så att den vars överklagande eventuellt bifalls kan utöva sin rösträtt. Med hänsyn till de tider som gäller i detta fall kan den situationen uppstå att det skall göras rättelser i en röstlängd efter det att den har skickats till valnämnden. På uppdrag av Kyrkostyrelsen har valnämnden då att göra en rättelse i röstlängden så att en korrekt röstlängd finns i vallokalen på valdagen.

7.2 RÖSTKORT

7.2.1

Allmänt om röstkortet och deras innehåll

För var och en som finns i en röstlängd upprä-
tar Kyrkostyrelsen ett röstkort. Enda undantaget
är om en väljare inte har någon känd adress. I det
fallet upprättas ett röstkort bara om väljaren själv
begär det.

Röstkortets närmare utformning framgår av
bilaga 9 b. På röstkortet finns följande uppgifter:

- * väljarens namn och adress
- * ordningstal i röstlängd
- * vilken församling och vilket valdistrikt väljaren tillhör
- * vilka val väljaren får delta i
- * vallokalens adress och öppettider
- * adress och öppettider för särskilda röstmottagningsställen som är öppna på valdagen

På röstkortets baksida finns viss information om valet.

7.2.2 Röstkortens hantering och funktion

Kyrkostyrelsen har ansvaret för att skicka röstkortet till väljarna. De skall skickas ut i sådan tid att de beräknas vara väljarna till handa senast 18 dagar före valdagen. Tillsammans med röstkortet kommer också viss information om valet att bifogas, utöver den mycket kortfattade informationen på röstkortets baksida.

Väljaren bör ha med sig röstkortet vid röstning i vallokalen. Det skall alltid medföras vid röstning på en expedition för förhandsröstning och på särskilt röstmottagningsställe. Det skall också användas vid brevröstning. Röstkortets användning behandlas ytterligare i kapitlen 10–12 som tar upp hur röstningen går till.

7.2.3

Duplettröstkort

Om en väljare har förlorat sitt röstkort kan han eller hon vända sig till kyrkokansliet i Uppsala och begära att få ett duplettröstkort. Detsamma gäller om någon som är röstberättigad och borde ha fått ett röstkort inte har fått det. Den som vill ha ett duplettröstkort skall lämna uppgift om namn och personnummer. I övrigt finns inga särskilda bestämmelser om hur begäran om ett duplettröstkort skall göras. Av *bilaga 5* framgår hur kyrkokansliet kan kontaktas.

